Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 345/2026
26.03.2026. године
Б е о г р а д

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Светлане Томић Јокић, председника већа, Бојане Пауновић, Дијане Јанковић, Александра Степановића и Слободана Велисављевића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Животе Милошевића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 232/24 од 30.09.2025. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 170/25 од 15.12.2025. године, у седници већа одржаној дана 26.03.2026. године, једногласно је донео

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Животе Милошевића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Крушевцу К 232/24 од 30.09.2025. године и Вишег суда у Крушевцу Кж1 170/25 од 15.12.2025. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Основног суда у Крушевцу К 232/24 од 30.09.2025. године окривљени АА оглашен је кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика и осуђен на новчану казну у износу од 40.000,00 (четрдесетхиљада) динара, коју је дужан да плати у року од 30 (тридесет) дана, рачунајући од дана правноснажности пресуде, а ако окривљени наведену казну не плати у остављеном року, иста ће бити замењена казном затвора, тако што ће се за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне одредити један дан казне затвора, с тим да казна затвора не може бити дужа од шест месеци.

Истом пресудом, окривљени АА је обавезан да на име паушала суду плати износ од 7.000,00 динара, а приватном тужиоцу ББ на име нужних трошкова поступка износ од 191.960,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је приватни тужилац ББ, ради остваривања имовинско правног захтева упућена на парницу.

Пресудом Вишег суда у Крушевцу Кж1 170/25 од 15.12.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Крушевцу К 232/24 од 30.09.2025. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Живота Милошевић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе, а приватног тужиоца ББ обавеже да накнади окривљеном трошкове кривичног поступка у износу од 180.000,00 динара или да побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног АА, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, је неоснован.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац у поднетом захтеву истиче да је окривљени оглашен кривим за дело које није кривично дело, јер да би одређено поступање имало обележје кривичног дела увреда, мора имати увредљив карактер и то како са субјективног, тако и са објективног становишта. Стога, инкриминисане радње које су нижестепени судови окарактерисали као кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика у конкретном случају не представљају кривично дело, јер према наводима браниоца окривљени у свом обраћању приватном тужиоцу, није употребио увредљиве речи, већ речи које означавају припаднике ромске националне мањине и исте немају карактер омаловажавајућих за приватног тужиоца, независно од тога како је приватни тужилац те речи, у субјективном смислу схватила и доживела. У прилог свом ставу наводи, да се изрази које је употребио, користе и у свакодневном говору, па и од самих припадника те мањине и сами по себи не садрже погрдну конотацију, као и да би прихватање супротног становишта значило да би свако означавање националне припадности могло бити оцењено као увредљиво, што није у складу са одредбама чланова 14. и 18. Устава РС.

Изнети наводи у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по оцени Врховног суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Заштитни објекат кривичног дела увреде је част, као и скуп свих вредности неког лица (интелектуалних, карактерних, моралних, физичких и других особина и вредности) и

углед, као одраз тих вредности у друштву, па сходно томе радња извршења кривичног дела представља свако поступање којим се напада било која од тих вредности, а којима се у суштини изражава непоштовање или вређање достојанства личности. При томе, карактер тих радњи као увредљивих, цени се са становишта опште усвојених друштвених ставова и мерила, као и околности под којима се догађај одиграо.

Према чињеничном стању утврђеном у изреци правноснажне пресуде окривљени је „....дана 21.03.2024. године око 09,00 часова, на улици као јавном општинском путу....испред куће окривљеног, приликом поступања инспектора Општинске управе.....по пријави да окривљени измешта јарак на улици.....поступајући у стању урачунљивости, свестан своје радње и њене последице и забрањености, чије је извршење хтео, увредио приватног тужиоца речима „Вуци се кући, циганко једна“, након чега је приватни тужилац упозорила инспектора на увреде које упућује окривљени....након чега је окривљени поново увредио приватног тужиоца речима „Шта причаш ти вуци се кући, циганштуро једна“,

По оцени овог суда, у чињеничном опису радње извршења окривљеног АА, датом у изреци првостепене пресуде, наведене су све чињенице и околности које чине законска обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, због којег је окривљени оглашен кривим правноснажном пресудом.

Наиме, насупрот наводима захтева, по налажењу Врховног суда, наведени изрази, посматрани у конкретном контексту у коме су употребљени, не представљају вредносно неутрално означавање припадности националној мањини, већ обраћање које има омаловажавајући и увредљив карактер, будући да су изречени у току вербалног сукоба, са јасном намером да се приватни тужилац понизи и омаловажи. При томе, за постојање кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика није неопходно постојање такве намере, већ је довољно да је изјава, посматрана према општеприхваћеним друштвеним мерилима и у конкретним околностима случаја, објективно подобна да повреди част и достојанство другог лица.

Стога, није од значаја навод браниоца да поједини изрази могу имати и друга значења у свакодневном говору, јер се увредљивост изјаве не цени апстрактно, већ у конкретним околностима, у којима је очигледно да спорни изрази представљају напад на част и достојанство приватног тужиоца.

Како изрека правноснажне пресуде садржи сва законска како објективна обележја, у односу на радњу извршења (...увредио приватног тужиоца...), тако и субјективна обележја предметног кривичног дела, која се односе на урачунљивост и умишљај окривљеног, усмерен на извршење кривичног дела у питању, то се, по налажењу Врховног суда, као неосновани оцењују наводи браниоца којима се истиче да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.

Председник већа-судија,
Светлана Томић Јокић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић